



## Souhrnná teritoriální informace:



# Rumunsko

Zastupitelský úřad 10. 5. 2022 15:31

Rumunsko je poloprezidentskou republikou a má dvoukomorový parlamentní systém. Senát (horní komora) má 136 křesel a Poslanecká sněmovna (dolní komora) 330. Obě komory jsou voleny přímo, na čtyřleté funkční období ze 43 vícečlenných volebních obvodů zahrnujících 41 krajů + obvod hlavního města Bukurešti a obvod diaspora. Hlavou státu je prezident, v současné době Klaus Iohannis. Od listopadu 2021 vládne zemi tzv. velká koalice složená ze Sociálně demokratické strany (PSD), Národně liberální strany (PNL) a Demokratické unie Maďarů v Rumunsku (UDMR). Vládu tradičně podporuje i 18 poslanců zvolených za národnostní menšiny. Koalice má výraznou nadpoloviční většinu v obou komorách parlamentu. Rumunská národní banka (centrální banka) bude regulovat výkyvy rumunské měny, a přestože by Rumunsko nemělo mít problémy s financováním svých deficitů, představují riziko pro stabilitu měny. Rumunské vládní instituce v minulosti nespĺňovaly standardy EU a byly monitorovány v rámci mechanismu spolupráce a ověřování. V zahraničních vztazích se významně nezmění obchodní a bezpečnostní vztahy s EU a USA, Rumunsko bude i nadále těžit z úzkých vztahů s USA. Od roku 2019, resp. 2020 je evropskou nejvyšší žalobkyní Úřadu evropského veřejného žalobce Rumunka Laura Codruța Kövesi. Rumunsko je země s významným růstovým potenciálem, založeným na procesu ekonomické konvergence a šíření technologií. Dlouhodobý výhled je však složitý. Kvalita rumunských institucí zůstává na relativně nízké úrovni, a to i s přihlédnutím na probíhající změny. Regulační prostředí zůstává nedostatečné, ačkoli přijímání zákonů a s měníc EU přispívá k postupnému pokroku. Demografické údaje jsou nepříznivé, populace v produktivním věku se zásadně snížila a existuje nepříznivý vztah mezi celkovým růstem populace a populací v produktivním věku (ten klesá rychleji). V zemi přetrvávají velké sociální rozdíly mezi regiony a mezi městem a venkovem, a řadí se také vysoko v chudobě. Konkurenceschopnost hospodářství je stále založena na nízkých nákladech a mzdách. Trh s pracovní silou se postupně i zde stává méně dostupným a začíná se objevovat hlavně nedostatek kvalifikované pracovní síly, především v oblastech s vyšší koncentrací investic. Vládní plány na hospodářskou obnovu se opírají o zelenou transformaci v dopravě a boji proti změně klimatu, veřejné službě, rozvoji měst, obnově kulturního dědictví, a především na ekonomické konkurenceschopnosti, odolnosti a digitalizaci. Rumunsko je jedním z největších obchodních partnerů ČR v regionu jihovýchodní Evropy, což je dáno nejen politickými, ekonomickými a obchodními vazbami mezi oběma státy, ale také značným potenciálem rumunského trhu a relativní geografickou blízkostí obou zemí. Z pandemie vyšlo Rumunsko v roce 2020 s propadem HDP ve výši 3,9% a zvýšenou

Základní údaje	
Hlavní město	Bukurešť (București, Bucharest)
Počet obyvatel	19,2 mil
Jazyk	rumunština, na úrovni místní správy je v některých oblastech možné užívat i jazyky menšin
Náboženství	křesťanství (81 % Rumunská pravoslavná církev)
Státní zřízení	republika (parlamentní systém více stran se silnými pravomocemi prezidenta, 2 komory parlamentu)
Hlava státu	Klaus Iohannis
Hlava vlády	Nicolae Ciucă
Název měny	Rumunský leu, 100 baní, (ISO 4217 kód je RON)
Cestování	
Časový posun	+1 hod
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Halka Kaiserová
Ekonomický úsek	Ing. Rudolf Opatřil
Konzulární úsek	Mgr. Kruková Jitka
CzechTrade	Mgr. Bc. Rygl Kryštof
Czechinvest	-
Ekonomika	2021
Nominální HDP (mld. USD)	679,5
Hospodářský růst (%)	6,5
Inflace (%)	5,1
Nezaměstnanost (%)	5,4



nezaměstnaností, která meziročně vzrostla o 6,1%. V roce 2021 Rumunsko rostlo o 6,5 % tedy nejvyšším meziročním tempem za poslední roky. Nejnovější prognózy poukazují na spíše pozitivní, i když mírný výhled růstu, zejména ve službách, maloobchodě, stavebnictví a průmyslu. Celkově by mělo reálné HDP v roce 2022 růst o 4,4 % a v roce 2023 o 4,2 %. S ruskou agresí na Ukrajině je predikce údajů velmi obtížná. Pandemie v roce 2020 velmi ovlivnila vzájemnou výměnu, meziroční poklesy od dubna do srpna překonávaly i 20 %. Ke konci roku se situace začala narovnávat a 2020 zakončil celoročním poklesem u vývozu “jen” 2 %, u dovozu cca 11,5 %, kladné saldo znovu vzrostlo. Podle předběžných údajů za rok 2021 nastartoval loňský březen a duben velkou dynamiku a vzájemný obrat překročil v roce 2021 hranici 5 mld. EUR, export téměř 2,9 mld. EUR. Komoditní struktura vzájemného obchodu i klíčové sektory zůstává dlouhodoběji bez větších změn.



# Kapitoly a podkapitoly:

## 1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

## 2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

## 3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

## 4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

## 5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

## 6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty



# 1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)



## 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

**Oficiální název státu** România, Rumunsko

**Rumunsko je parlamentní demokracií**, poloprezidentskou republikou. Dvoukomorový parlament je tvořen Poslaneckou sněmovnou a Senátem a jejich funkční období je čtyřleté. Obě komory jsou si rovny (symetrický bikameralismus).

**Prezident** (v současnosti Klaus Iohannis, zvolen 2014 a 2019) je volen přímo na 5 let.

Parlamentní volby do obou parlamentních komor se uskutečnily v Rumunsku dne 6. 12. 2020. Zvítězila v nich Sociálně demokratická strana (PSD) s 28,90 % resp. 29,32 %, následovaná Národně liberální stranou (PNL), Uníí pro záchranu Rumunska/PLUS (USR/PLUS), Aliancí pro sjednocení Rumunska (AUR) a Demokratickým svazem Maďarů v Rumunsku (UDMR). Volební účast dosáhla 33,24 % a jednalo se o nejnižší volební účast od roku 1989. V tomto volebním období byl od voleb do listopadu 2021 premiérem Florin Citu (PNL) a středopravou koaliční vládu vytvořil na půdorysu PNL, USR-PLUS a UDMR. Na podzim roku 2021 došlo ke stranické krizi v rámci PNL, která vyústila v rozpad vlády a sestavení nové velké koalice PSD, PNL a UDMR. Od 25. listopadu 2021 je rumunským premiérem Nicolae Ciucă (PNL). Prioritou vlády je implementace Národního plánu obnovy a rozsáhlé investice v dopravě, energetice, regionálním rozvoji a vzhledem ke konfliktu na Ukrajině i navýšení investic do obrany z 2 % HDP na 2,5%.

K významným změnám by mělo dojít i v oblasti justice a velká koalice mezi PSD, PNL a UDMR má ke změnám dostatečný počet členů parlamentu. V oblasti justice hodlá provést změny v Ústavě, reformu Ústavního soudu a soudní inspekce a zrušit Zvláštní sekci pro vyšetřování trestných činů v soudnictví. Na programu je také potřebná reforma zdravotnictví a zlepšení školského systému. Bližší informace ke složení rumunské vlády lze získat na <http://gov.ro/en/government/the-cabinet-of-ministers>.



## 1.2 Zahraniční politika země

### Vztahy s ostatními zeměmi

- 1 Rumunsko je od roku 2007 členem Evropské unie, od roku 2004 členem NATO. Klíčové bezpečnostní vazby má na Spojené státy americké, jež jsou v zemi vojensky přítomné od roku 2005.
- 1 Není součástí Schengenského prostoru.
- 1 Od 1. 1. 2007 v Rumunsku působí Zastoupení Evropské komise.
- 1 Vládní koalice je zřetelně proevropská.
- 1 Pokud jde o vládní program, vláda mj. hodlá v oblasti zahraničních vztahů posílit roli a vliv RO v EU a NATO a rozvíjet partnerství s USA. V oblasti obrany hodlá zvýšit rozpočet na úroveň 2,5% HDP (2% HDP na obranu vynakládalo Rumunsko již 6 let v řadě) a posílit vztahy s NATO i EU.
- 1 V roce 2004 Mezinárodní soudní dvůr (ICJ) rozhodl ve prospěch Rumunska ve sporu s Ukrajinou ohledně ukrajinou spravovaného Hadího ostrova (Zmiyinyy /Serpilor) resp. ve věci vymezení námořních hranic.



## 1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel: 19.201.662 (k 1. 01. 2021)

Letos se od února do července koná 13. sčítání lidu.

Hustota obyvatel: cca 90 obyvatel na 1 km<sup>2</sup>

### Národnostní složení

- 1 89,5 % Rumunů,
- 1 6,7 % Maďarů,
- 1 2,5 % Romů,
- 1 0,3 % Němců,
- 1 0,3 % Ukrajinců,
- 1 0,2 % Turků
- 1 a dále Srbové, Tataři, Slováci, Češi, a jiní.

Česká krajanská komunita (při posledním sčítání 3,8 tis. osob, poslední oficiálně uváděné číslo je 1,5 tis. osob. Podle samotných krajanů je toto číslo velmi nízké) v rumunském Banátu se zmenšuje hlavně kvůli postupnému odchodu českých krajanů většinou do České republiky. Odchod způsobují náročné životní podmínky na relativně zaostalém horském venkově s nedostatkem pracovních příležitostí. Zdejší Češi a Slováci jsou od roku 1990 organizováni v Demokratickém svazu Slováků a Čechů v Rumunsku. Svaz je organizovaný do čtyř samosprávných oblastních filiálky: Bihor, Arad, Temešvár a jižní Banát se sídlem v Nové Moldavě. Většina Čechů náleží do jihobanátské filiálky, jejímž předsedou je Štefan Bouda, e-mail: udscrzfc\_banatsud@yahoo.com. Předsedou Demokratického svazu Slováků a Čechů v Rumunsku a také poslancem zastupujícím menšinu je Adrian-Miroslav Merka, e-mail: adrian\_miroslav@yahoo.com. Demokratický svaz Slováků a Čechů v Rumunsku, stejně jako i jiné menšinové organizace z Rumunska, se může účastnit parlamentních voleb.

Podle sčítání lidu v roce 2011 se většina obyvatel hlásí ke **křesťanství**. Rumunská pravoslavná církev má na celém světě asi 20 miliónů příslušníků, čímž je po ruské pravoslavné církvi druhou nejpočetnější pravoslavnou církví na světě.

- 1 81 % Rumunská pravoslavná církev,
- 1 6,2 % Protestantská církev,
- 1 4,3 % Římskokatolická církev,
- 1 0,8 % Řeckokatolická církev.



## 2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)





## 2.1 Základní údaje

Výhled a stav HDP, zadluženost, fiskální stabilita, šoky, případné přehřátí ekonomiky, kapitál, regionální srovnání, inflace a nezaměstnanost.

HDP zaznamenalo v roce 2020 v reálném vyjádření pokles o 3,9 % a dosáhlo hodnoty 1.056 mld. RON. Oproti roku 2019, spotřeba domácností v roce 2020 poklesla o 0,9 % na 5,0%, primárně v důsledku pandemie COVID-19. V objemu HDP Rumunsko pomyslně přeskočilo Českou republiku a je v na 13. místě v rámci Evropské unie. Odhadovaný růst HDP pro rok 2021 je 5,6% a 13 900 USD na obyvatele.

Zahraniční dluh Rumunska v roce 2021 narostl o 7,44 miliard EUR a dosáhl tak celkové hodnoty 134,2 miliardy EUR (56 % HDP). Výše a růst zahraničního dluhu je Rumunskou národní bankou (BNR) považován za primární riziko pro fiskální stabilitu země. V roce 2020 zaznamenalo Rumunsko inflaci 2,6%. Odhadovaná inflace za rok 2021 je 5,0%. V lednu 2022 dosáhla inflace 8,4%, v únoru 2022 pak 8,5% a celoroční predikce EK je 6,1%. V roce 2021 se obchodní schodek Rumunska pohybuje kolem 23,7 miliardy USD. Nezaměstnanost za rok 2021 se odhaduje ve výši 5,4%, predikce pro rok 2022 je 5,0%. Nejvyšší míra registrované nezaměstnanosti je dlouhodobě v jihozápadním regionu a v jihovýchodním regionu země. Nejnižší míra registrované nezaměstnanosti je v hlavním městě Bukurešti a jeho okolí.

### Stručný popis struktury ekonomiky

V roce 2020 bylo v Rumunsku zaměstnáno v zemědělství 21,30 % pracovní síly, v průmyslu 30,20 % a v sektoru služeb 48,60 %. Rumunsko je 7. největším výrobcem zemědělských produktů v Evropské unii. Rizikem v této oblasti není ani tak COVID 19, ale klimatické změny. Výzvou je substituce ukrajinského zemědělství.

Rumunsko je čistým vývozcem elektrické energie. Přibližně třetina vyrobené energie pochází z obnovitelných zdrojů, většinou z vodních elektráren. Jedinou jadernou elektrárnou je elektrárna Cernavodă. Země má též jednu z největších rafinérských kapacit ve východní Evropě a pracuje na těžbě zemního plynu v Černém moři. Struktura Rumunského vývozu dle statistik INS: součástky do automobilového průmyslu, izolované vodiče, automobily, rafinovaná ropa, pšenice, pneumatiky z pryže, sedačky, kožená obuv. Struktura Rumunského dovozu dle statistik INS: strojírenské výrobky, elektrické přístroje, dopravní a strojírenské zařízení, minerální paliva, železné rudy a výrobky z oceli, léčiva, zdravotnické potřeby. V zemi působí automobilky Dacia a Ford.

### Ratings:

- 1 S&P - BBB- stable
- 1 Moody's - Baa3 negative
- 1 Fitch - BBB- negative;
- 1 EULER Hermes v březnu 2021 ohodnotil Country Risk Rating na B3

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Růst HDP (%)	4,2	-3,9	6,5	4,4	4,2
HDP/obyv. (USD/PPP)	33 326,60	32 027,10	35 390,00	38 710,00	41 530,0
Inflace (%)	3,8	2,7	5,1	6,1	3,4
Nezaměstnanost (%)	4,9	6,1	5,4	5	4,6
Export zboží (mld. USD)	77,3	71,6	89,1	95	101,6
Import zboží (mld. USD)	96,6	93	114,9	120,8	128,2
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-19,5	-21,7	-26,3	-26,4	-27,3
Průmyslová produkce (% změna)	-2,3	-9,2	9,2	5,2	4
Populace (mil.)	19,4	19,2	19,1	19	18,9
Konkurenceschopnost	49/63	51/63	48/64	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	03.VII	03.VII	03.VII	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD



## 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

### Státní rozpočet 2022, současný stav + výhled

Vláda se zaměřuje na fiskální konsolidaci, ale relativně pomalé ekonomické oživení v roce 2021 a zvýšené požadavky na programy v oblasti veřejného zdraví a sociálního zabezpečení, vyplývající z vleklé pandemie COVID 19 resp. z války na Ukrajině tento plán výrazněji zpomalí.

Pro rok 2022 se vláda zaměřuje na rozpočtový schodek ve výši 5,84 % HDP při odhadovaném 4,6 % růstu ekonomiky. Rozpočet pro rok 2022 byl přijat v závěrečném čtení 294 hlasy pro a 120 proti. V roce 2022 budou podle zákona zmrazeny veřejné mzdy a náhrady na úrovni konce roku 2021 pro všechny státní zaměstnance s výjimkou těch, kteří pracují v sociální pomoci, zdravotnictví a školství. Odhaduje se, že HDP příští rok vzroste na 1,317 bilionu RON (301 miliard USD/266 miliard eur). V rozpočtu na rok 2022 se předpokládá průměrný směnný kurz 4,98 RON za EURO a čistý měsíční průměrný plat 3 775 RON. Rozpočtový deficit se odhaduje na 5,84 % HDP.

Veřejné finance	2021
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-6,7
Veřejný dluh (% HDP)	49,6
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-18,3
Daně	2022
PO	16%
FO	10% s odvody 45%
DPH	19% resp. 9% resp. 5%

Rumunsko v roce 2021 zahájilo proces fiskální a rozpočtové konsolidace, jehož cílem je podle návrhu zákona o rozpočtu postupně snížit schodek na 2,02 % HDP v roce 2025.

**Platební bilance, devizové rezervy, popis údajů v tabulce v části veřejné finance (tedy deficit státního rozpočtu/HDP, veřejný dluh/HDP), zahraniční zadluženost, dluhová služba**

Rozpočtové příjmy na příští rok se předpokládají ve výši 439,9 miliardy RON, zatímco výdaje se předpovídají na 516,9 miliardy RON. Investiční výdaje se v roce 2022 odhadují na 88,4 miliard RON, neboli 6,7 % HDP. Devizové rezervy Rumunské národní banky (BNR) dosáhly na konci dubna 2021 výše 38,3 miliardy EUR, což je nárůst o 7,3 % (2,6 miliardy EUR) ve srovnání s koncem března 2021. V průběhu dubna byly vykázány výnosy ve výši 4,17 miliardy EUR a odlivu ve výši 1,58 miliardy EUR.

Zlatá rezerva zůstala na 103,6 tunách. Vzhledem k vývoji cen zlata činila jeho hodnota 4,88 miliardy EUR. Rezervy Rumunska (měny + zlato) k 30. dubnu 2021 činily 43,18 miliardy EUR.



## 2.3 Bankovní systém

Podle Rumunské národní banky (BNR) drží první deset největších bank 76,27 % aktiv země. Na úrovni celkového bankovního systému v roce 2020 aktiva překročilo 560 miliard RON, a v roce 2021 se dostaly na rekordní úrovni 639,7 miliard RON. V žebříčku nejvýznamnějších 20 místních bank se kumulativní aktiva v roce 2020 zvýšila o 13,7% na hodnotu 543,7 miliard RON.

I v roce 2020 jsou první tři největší banky Banca Transilvania, BCR vlastněná skupinou Erste Group a BRD součástí skupiny Societe Generale. V žebříčku prvních 10 bank se zaregistrovaly následující změny oproti roku 2019: na páté místo se dostala Raiffeisen Bank místo UniCredit Bank a EximBank se posunula z dvanáctého místa na desáté.

Největší rumunskou bankou je Banca Transilvania. Její celková aktiva na konci roku 2020 dosáhla 103,4 miliard RON a 18,46 % podíl trhu. BCR, která z roku 2018 je stále na druhém místě v topu místního bankovního systému po tom co dvacet let byla první, měla v roce 2020 aktiva v hodnotě 79,5 miliard RON a 14,2 % podíl trhu. BRD-SocGen zůstala dále na třetím místě podle aktiva (61,6 miliard RON) a 11 % podíl trhu. Kumulativní podíl na trhu prvních 10 bank je 85,8 %. Na druhou stranu, více než polovina z celkového počtu, respektive 18 bank mají pod 1% podíl trhu.

Největší část rumunského bankovního systému drží cizí kapitál, největší jsou z Rakouska, Francie, Itálie, Nizozemí a Řecka.

Průměrné tempo růstu celkových soukromých úvěrů v roce 2021 bylo 10,7 %, tj. dvojnásobné oproti roku 2020 (5,1 %) a větší než v roce 2019 (7,6 %).

V roce 2020 většina velkých bank hlásila menší zisk oproti roku 2019. Celkově bankovní zisk byl 5 miliard RON (oproti 6,3 miliardám RON v roce 2019).

Za rok 2020 Banca Transilvania hlásila zisk v hodnotě 1,2 miliard RON (o 26 % menší než v roce 2019), BRD-SocGen čistý zisk 951,5 milion RON (o 37,7 % menší než v roce 2019) a BCR čistý zisk 814,1 milion RON (o 37 % větší oproti zisku z roku 2019).

Úroková sazba z půjček ROBOR dosáhla nejvyšší úrovně od července 2013 a tj. 4,82 %.



## 2.4 Daňový systém

U fyzických osob platí paušální sazba 10 % .

Dividendový příjem získaný rumunským rezidentem je zdaněn zvláštní sazbou 5 %.

Zdanitelný příjem z prodeje nemovitostí je zdaněn sazbou 3 %.

Standardní sazba daně z příjmu právnických osob je 16 %, včetně příjmů z ciziny.

Mikropodniky (tj. malé společnosti, které splňují určitá kritéria a mají obrat pod 1 milion EUR) podléhají sazbě 1 % nebo 3 %.

Standardní sazba DPH je 19 %. Snížená sazba DPH 5 % se týká knih, novin, časopisů, učebnic, hotelů, restaurací, přístupu do muzeí, hradů, kin, zoologických a botanických zahrad, zábavních a rekreačních parků a sportovních akcí.

Snížená sazba DPH 9 % se týká ortopedických výrobků, léků (vč. veterinárních), hnojiv, semen a určitých potravin. Od 1.01.2022 se tato sazba snížené daně týká i tepelné energie.

Neočekávají se žádné změny.



# 3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)



## 3.1 Obchodní vztahy

### Obchodní vztahy s EU

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z EU (mil. EUR)	44 915,1	49 095,9	50 255,4	45 771,2	N/A
Import do EU (mil. EUR)	55 582,50	60 123,70	62 745,20	59 230,10	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	10 667,3	11 027,8	12 489,7	13 458,9	N/A

Zdroj: Evropská komise

### Obchodní vztahy s ČR

Rumunsko patří k největším obchodním partnerům České republiky v regionu jihovýchodní Evropy, je 15.-16. nejvýznamnějším vývozním teritoriem. Dle rumunského obchodního rejstříku je k 1. 1. 2022 v Rumunsku 1198 českých firem. K tomuto počtu je možné připočítat další české firmy, které v Rumunsku podnikají bez registrace a své podnikání řeší na dálku nebo formou služebních cest.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export z ČR (mld. CZK)	51,2	66,1	70,7	69,1	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	59	54,2	58,1	52,8	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	8	-12	-12,6	-16,3	N/A

Zdroj: ČSÚ

### Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Rumunská ekonomika má úzkou vazbu na ekonomiku Evropské unie. Hlavním obchodním partnerem Rumunska jsou členské země EU. Podle předběžných dat dochází k nárůstu obchodního deficitu Rumunska, v říjnu 2021 šlo o navýšení o 37% v porovnání se stejným obdobím roku 2020. Obchodní deficit za posledních 12 měsíců (únor 2021-únor 2022) dosáhl 25,2 miliardy EUR, což je přibližně 10 % HDP. Vnější deficit je vedle veřejného deficitu jedním z klíčových prvků, které Rumunsku brání v dosažení lepších ratingů. Rumunsku se daří ve vývozu potravin, živočišných a rostlinných olejů, minerálních paliv, automobilů, strojů a zařízení. Dovozy vévodí potraviny a chemikálie.

Prvních deset zemí, do kterých Rumunsko nejvíce vyváželo, byly Německo, Itálie, Francie, Maďarsko, Velká Británie, Bulharsko, Turecko, Polsko, Španělsko a Česká republika.

Mezi prvních 10 zemí, ze kterých Rumunsko nejvíce dováželo, patřilo opětovně Německo, poté Itálie, Maďarsko, Polsko, Francie, Čína, Nizozemsko, Turecko, Rakousko a Rusko.

	2017	2018	2019	2020	2021
Export ze zemí mimo EU (mil. EUR)	15 230,2	18 328,60	18 411,70	16 004,30	19 829,50
Import do zemí mimo EU (mil. EUR)	17 077,4	22 984,7	19 361,1	20 116,1	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	-1 847,1	-4 057,7	-3 953,8	-4 643,0	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat



## 3.2 Přímé zahraniční investice

### 1 Obecný komentář ke stavu přímých zahraničních investic (PZI) v zemi

Investoři se v Rumunsku nadále setkávají s nedostatečnou infrastrukturou, s rozdíly v rozvinutosti jednotlivých regionů, s rozdíly mezi městem a venkovem, nedostatkem kvalifikované pracovní síly. Přetrvávajícím problémem je také nižší předvídatelnost legislativního prostředí.

Přímé zahraniční investice do Rumunska vzrostly v roce 2021 na 7,251 miliardy EUR ze 3 miliard EUR v roce 2020.

Objem přímých zahraničních investic do Rumunska se začíná znovu zvyšovat. V prvních dvou měsících roku 2022 vzrostly na 926 milionů EUR z 844 milionů EUR ve stejném období roku 2021. Investice do vlastního kapitálu (včetně odhadované čisté reinvestice zisku) dosáhly výše 1,182 miliardy EUR a mezipodnikové půjčky dosáhly na konci února čisté záporné hodnoty 256 milionů EUR.

### 2 PZI ČR v zemi

ČR se v roce 2019 úspěšně umístila na 12. místě v pořadí největších zahraničních investorů. Dle Národního obchodního rejstříku Rumunska celková výše investovaného kapitálu z České republiky činila více než 1,21 mld. EUR. Z pohledu ČNB byly české přímé investice v Rumunsku v rámci teritoriální struktury s 3,6 % na 6. místě (údaj ke květnu 2020)

V roce 2021 se na vstup na rumunský trh připravila společnost Rohlík.cz, která v zemi působí pod názvem Sezamo a do konce roku 2022 chce zaměstnávat cca. 1000 lidí. Mezi největší české investory patřil do roku 2021 ČEZ Romania s investicí cca 1,1 mld. EUR do výroby energie z obnovitelných zdrojů. Její dvě větrné farmy s celkovým instalovaným výkonem 600 MW představují největší projekt svého druhu v Evropě a produkce větrné farmy představuje zhruba 10 % podíl na rumunském trhu energie z obnovitelných zdrojů. Přestože ČEZ svou akvizici již prodal alespoň částečně otevírat v Rumunsku příležitosti dalším českým firmám. Mezi hlavní patří skupina CPI Property Group, s 5 developerskými projekty (Mogosoia Residence, Boulevard Timisoara 101C residence, Airport City, Pro Tower, Pipera Central). Významným investorem (v oblasti distribuce plynu) je společnost PPF Investments, která vlastní většinový podíl ve společnosti Gaz Sud. Mezi další společnosti, které v Rumunsku investovaly, patří např. Zentiva (získala většinu ve společnosti Sicomed), Hamé (Romconserv Caracal a Antrefrig Bukurešť), Renomia, Syner, CTP Invest (20 průmyslových parků + 2 ve výstavbě) nebo Penta Investments, která v Rumunsku ovládla herní a sázkové společnosti Bet Active a Bet Zone. Dceřiná společnost výrobce ergonomických kancelářských židlí české skupiny Antares dokončila výstavbu nového výrobního závodu v Remetea, v župě Harghita ve výši 800 tis. EUR a rozšiřuje a modernizuje své výrobní haly ve městě Cluj-Napoca. Společnost RC Reinvest, která přes několik let úspěšně jako developer působí na rumunském trhu, připravuje v Bukurešti nový projekt. Dále RC Europe (nemovitosti v Pitești, Slatině nebo Drobeta), Penta Investment (akvizice sítě lékáren Belladonna + Dr. Max - akvizice Sensiblu) a skupina Daramis, která nedávno oznámila dokončení investice 12 mil. EUR v rámci projektu „Rezidence Vita Bella“, která se nachází v severní části Bukurešti.



## 3.3 FTA a smlouvy

### Smlouvy s EU

FREE TRADE AGREEMENT (FTA) mezi Rumunskem a Moldavskou republikou byla podepsána 15. 2. 1994.

Rumunsko je od roku 2007 členem Evropské unie (není součástí Schengenského prostoru). Hlavním úkolem Rumunska by mělo být z pohledu Evropské komise odstraňování byrokracie a zvýšení investic do vzdělávání, zdravotnictví a infrastruktury. S ohledem na uvedené nedostatky Evropská komise řadí Rumunsko mezi země s makroekonomickou nerovnováhou. Vstup do Schengenského prostoru je vládní prioritou.

Zastoupení EU v zemi Od 1. 1. 2007 v Rumunsku působí Zastoupení Evropské komise. Kontaktní adresa: Strada Vasile Lascăr 31, 020492 București, Romania Tel: 0040-21-203.54.00; fax 0040-21-3168808 Email: comm-rep-ro@europa.eu

### Smlouvy s ČR

- 1 Dohoda mezi Federálním výborem pro technický a investiční rozvoj Československé socialistické republiky a Výborem pro jadernou energii Rumunské socialistické republiky, Praha, 18. 11. 1969
- 1 Protokol mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Rumunska o vypořádání vzájemných pohledávek a závazků v platebních vztazích existujících k 31. 12. 1990, spojených s přechodem na účtování ve volně směnitelných měnách od 1. ledna 1991, Brno, 11. 09. 1991, č. 177/1992 Sb.
- 1 Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Bukurešť, 08. 11. 1993, č. 180/1994 Sb.
- 1 Smlouva mezi Českou republikou a Rumunskem o spolupráci v boji proti organizovanému zločinu, nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami a prekurzory, terorismu a další závažné trestné činnosti, Praha, 13. 11. 2001, č. 33/2003 Sb. m. s.
- 1 Protokol mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o změně Dohody mezi vládou České republiky a vládou Rumunska o podpoře a vzájemné ochraně investic, Praha, 22. 01. 2008, č. 60/2009 Sb.m.s.
- 1 Dohoda mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem životního prostředí, vodního a lesního hospodářství Rumunska o spolupráci v oblasti lesního hospodářství, 9. 6. 2015, č. 37/2016 Sb.m.s.





## 3.4 Rozvojová spolupráce

### Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V Rumunsku jsou aktivní Evropská investiční banka (EIB) a Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD). EBRD v minulých letech podpořila několik významných investic, které směřovaly hlavně do městské infrastruktury a do restrukturalizace státních podniků. V Rumunsku se EBRD zaměřuje hlavně na podporu stability a rozšiřování produktů ve finančním sektoru, na posílení infrastruktury prostřednictvím vyšší efektivity a většího zapojení soukromého sektoru, na projekty v oblasti vodovodů a kanalizací, odpadového hospodářství, v oblasti dálkového vytápění apod. Další projekty se týkají oblastí, které napomáhají zlepšit provozní efektivitu, úroveň služeb a snižování závislosti na veřejných subvencích a státním financování.

Významnou projektovou oblastí je rovněž rekonstrukce energetického sektoru a zvýšení energetické účinnosti a udržitelnosti. Pro podnikatele z České republiky zde existují možnosti spolupráce např. formou subdodávek.



## 3.5 Perspektivní obory (MOP)

### ► Perspektivní obor 1

Dopravní průmysl a infrastruktura

Schválený Národní plán oživení a odolnosti počítá na transport s celkovou sumou cca 7, 2 mld. €. Pro Rumunsko je klíčové, že 27% z fondů NPO směřuje na infrastrukturu. Pro české firmy v tomto sektoru mohou být perspektivní například: smart technologie do řízení dopravy, výroba a dodávka dopravní techniky i souvisejících technologií pro postupnou výstavbu železničních a dálničních koridorů, stavební mechanizace, stroje a technologie, železobetonové a mostní konstrukce.

### ► Perspektivní obor 2

Zemědělský a potravinářský průmysl

Schválený Národní plán oživení a odolnosti počítá např. v rámci zalesnění, boji proti nezákonnému odlesňování a biologické diversitě s cca 1,2 mld. €. Pro české firmy může být perspektivní například: zdravá výživa, technologie pro zpracovatelský průmysl, např. dodávky pekárenských strojů, nápojářských linek atd., výroba a dodávka zemědělských strojů a další technické vybavení farem a zemědělských provozů, výroba a dodávka zavlažovacích technologií, vybavení vepřinů, drůbežáren, atd. Za perspektivní považujeme příležitosti v oblasti chytrého zemědělství – tj. systémy na efektivizaci vodního hospodářství a hnojení.

### ► Perspektivní obor 3

Obranný průmysl

Rumunsko poskytuje na obranu 2% HDP. Očekávají se, nebo již probíhají významné akvizice, včetně moderního hasičského vybavení, pátracích a záchranných vrtulníků, speciálních vozidel a sanitek atd. Pro české firmy mohou být perspektivní například: participace na přezbrojování, vybavení letišť, speciální materiál, zdravotní potřeby.

### ► Perspektivní obor 4

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Schválený Národní plán oživení a odolnosti počítá pro rozvoj a modernizaci zdravotní infrastruktury cca 2,5 mld. €. Pro české firmy existují předpoklady pro výrobu a export: lékařských přístrojů a zařízení, zdravotnického materiálu, pomůcek a vybavení zdravotnických pracovišť včetně specifických dodávek například ochranných prostředků v rámci situace vyvolané pandemií COVID-19 a řešení následků. Na trhu jsou všeobecně žádána moderní parafarmaceutika, volně prodejné doplňky stravy a spotřební materiál.

### ► Perspektivní obor 5

ICT

Schválený Národní plán oživení a odolnosti počítá v rámci položky výzkum a inovace s cca 1,9 mld. €. Pro české firmy mohou být perspektivní například: možnosti dodávek technologií, resp. specializovaného SW pro řízení průmyslových provozů a call center, dodávky SW řešení pro ochranu firemních dat, narůstající trend v oblasti smart technologií. Zajímavým tématem je digitalizace bankovníctví a služeb.

### ► Perspektivní obor 6

Stavebnictví

Finanční prostředky na stavebnictví jsou v Národním plánu oživení dislokovány průřezově ve výši cca 15 mld. €. Pro české firmy v tomto sektoru mohou být perspektivní například: výroba a dodávka stavebních materiálů a technologií, strojů a zařízení. Poptávány jsou stavební suroviny a materiály a konstrukční technologie staveb, průmyslové a technické vybavení stavenišť, dodávky stavebních prací nebo stavební supervize dle požadavku investora.



# 4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)



## 4.1 Úvod

Cizinec přijíždějící do země si musí především uvědomit, že Rumunsko je největší zemí regionu a hrdě se hlásí ke svým románským a dáckým kořenům. Rumunská společnost se také hlásí k tradičním rodinným a dalším hodnotám, jako například pravoslaví. Existuje značná rozdílnost mezi jednotlivými skupinami ve společnosti, jakož i regiony, je zde i velká tendence ke kastování. Silnou roli má stále stát a státní aparát, policie. V Rumunsku velmi citlivě reagují na zmínky o komunistické minulosti.



## 4.2 Oslovení

### Jak oslovit obchodní partnery

Při sjednávání schůzky se vyplatí, a to jak ve styku se státními úřady, tak se soukromými firmami, písemná žádost o návštěvu a potvrzení (rovněž písemné). Písemné pozvání je dobré doplnit osobním telefonickým potvrzením. Osvědčuje se také připomenutí a potvrzení setkání emailem. Obchodní partnery doporučujeme častěji urgovat.

Konkrétní forma oslovení se nijak zvlášť neliší od českých reálií. V Rumunsku je (především v městských aglomeracích, a v lokalitách, kde již působí zahraniční kapitál) rozšířena angličtina, event. nějaký románský jazyk. V některých částech Rumunska i němčina. Doporučujeme ověřit, v jakém jazyce komunikovat.



## 4.3 Obchodní schůzka

### Obchodní jednání

Obchodní jednání jako takové v zásadě nevykazuje výraznými odlišnostmi od tuzemských schémat. Vlastní časový průběh schůzek bývá poměrně racionální a bez časových ztrát, platí to i pro webináře. Problém může být spíše s časem začátku schůzky (opět platí i pro webináře) jako takové. Může se stát, že dojde k mírnému posunutí setkání. Obvyklé časy zahájení schůzek bývají okolo deváté hodiny ranní. Někaké významné regionální rozdíly nejsou, nicméně je dobré si ověřit, zda jednání neproběhne například s představitelem maďarské či jiné menšiny. V Rumunsku je zvykem organizovat program setkání, seminářů, konferencí na poslední chvíli. Není se tím třeba nervovat, vše se nakonec stihne. Jako nepřilíš vhodnou dobu jednání, z hlediska rozvržení v roce, lze označit dobu vánočních a velikonočních svátků a letních dovolených. Ke konci jednání je oblíbené občerstvení, nelze vyloučit ochutnávky tradičních alkoholických nápojů.

### Význam času

V denním životě je čtvrt hodinové zpoždění naprosto normální, přičemž na vládní, státní a obchodní úrovni bývá čas dodržován. Je celkem běžné, že schůzky počítají s 15-30 minutovým zpožděním začátku. V Rumunsku je běžné, že se akce a schůzky potvrzují, plánují nebo se provádí úpravy programu na poslední chvíli (i v den konání akce).

### Pracovní návyky

Běžná pracovní kultura se nijak zvlášť neliší od českých zvyklostí, když jižanský charakter se samozřejmě projevuje jak v běžném, tak v obchodním životě. Hlavní problém Rumunska spočívá v podnikové kultuře, transparentnosti podnikatelského prostředí a korupci. Pokud se jedná o čistě rumunskou velkou či větší firmu (ne tedy nadnárodní), může být český pozorovatel překvapen vysokým počtem řídicích pracovníků v těchto společnostech, a to hierarchicky v mnoha úrovních.

Specifickým řešením byl home office, Potřeba takto organizovat pracovní dobu vyplynula z hygienických opatření v rámci boje s pandemií COVID-19, nicméně teprve čas ukáže, jak moc se tato praxe stane normou či jen přechodným resp. selektivním jevem.

### Int erpersonální vzdálenosti, oblékání a vzhled

Při jednání nejsou ohledně fyzického kontaktu či odstupu nějaké významnější rozdíly oproti středoevropským normám. Setkání začíná podáním ruky, přátelé se líbají na tvář. Podání ruky se řídí standardními pravidly etikety. Vzdálenosti mezi jednajícími stranami jsou rovněž obvyklé a zasedací pořádky se řídí taktéž podle zaběhlých norem. Počet lidí resp. složení (genderové, věkové) delegace záleží na konkrétním jednání. Vizitky jsou standardem. Drobné dárky jsou možné.

Rumuni jsou velmi zdvořilí, muži často líbají ženám ruku. Oblečení mužů při jednáních představuje téměř výhradně moderní oblek (převážně tmavších a tlumených barev) s košilí a kravatou. Ženy se oblékají podle módy a je možno spatřit kostýmy, šaty, komplety a i minisukni. Oblíbená je černá, často je k vidění červená a další živé barvy. Rumuni o vzhled a životosprávu velmi dbají. Jednání v domácím prostředí nejsou obvyklá.

### Verbální a neverbální komunikace

Je běžné, že konverzace, zejména na ulici, je hlasitá, plná gest a emocí, včetně specifické modulace hlasu. Oslovování křestními jmény spojené s vykáním není neobvyklé a je výrazem bližšího vztahu a respektu. Pro společenskou konverzaci se hodí zejména témata jako Rumunsko a vztahy s Českou republikou všeobecně, krásy rumunské přírody a v mnoha případech může konverzace sklouznout i do politické či sportovní oblasti. Opatrně v oblasti náboženství.

V průběhu obchodního jednání lze zmínit porovnání Rumunska a České republiky s vazbou na nedávnou minulost (pozor však na komunistickou minulost!), vylíčení návštěvy České republiky resp. Rumunska, nebo citaci známých výrobků české proveniencce. Oceňuje se zmínit např. Plzeňské pivo, Staropramen (působí na místním trhu), Becherovka, automobily Škoda nebo broušené sklo a lustry. Mnoho Rumunů zná i další tradiční české obory jako spotřební, strojírenství, textil, dřevozpracující, energetiku či chemii a téměř všichni velmi oceňují Prahu jako architektonický skvost. Česká republika je relativně velmi oblíbená, má zde stále dobrý zvuk a české výrobky jsou v hierarchii kvality stavěny vysoko.



## 4.4 Komunikace

**Tlumočník:** obecně platí, že angličtina (případně jiný světový jazyk) je rozšířená ve velkých aglomeracích. Specifická panuje situace ve službách, zejména pak v pohostinství a v ubytovacích službách. Číšníci, resp. recepční většinou hovoří anglicky nebo jiným světovým jazykem. Pokud je zástupce české firmy sám nebo ve spolupráci s někým schopen jednat v rumunštině, je vše zpravidla mnohem rychlejší, srdečnější a otevřenější. Rumuni ocení kvalitní přípravu, a pokud ne znalost rumunštiny, tak alespoň snahu o zvládnutí jejích základů.

**Základní rumunské fráze:** „buna ziua“ – dobrý den, „buna seara“ – dobrý večer, pozdravy, které lze používat i při rozloučení „la revedere“ – nashledanou, „mulțumesc“ (mulcumesk) nebo též „mersi“ (mersi) – děkuji, „va rog“ – prosím vás, „bine ați venit“ (bine ac venit) – volně – buďte vítán (i). Zvládnutí těchto několika vět je bráno jako projev úcty a je velmi ceněn.

**Tabu:** Nedoporučuje se diskutovat o náboženských otázkách nebo o komunistické minulosti.

Komunikace s potenciálním zákazníkem se nějak zásadně neliší od českých zvyklostí. Osobní kontakt má prioritu, nicméně z důvodu pandemie COVID-19 byl poněkud komplikovaný, jednání se přesunula do kyberprostoru na nejrůznější platformy. V tuto chvíli lze jen spekulovat, zda jde o vynucený dočasný jev, nebo o trvalý trend.



## 4.5 Doporučení

### Víra, kriminalita, doporučení pro cestování

Rumunsko je zemí s velmi silnou tradicí pravoslavné víry (ortodoxní rumunská církev) a římsko a řecko-katolické církve, protestantských církví, je zde menšina židů a muslimů.

Cestování osobními vozidly vyžaduje v Rumunsku zvýšenou pozornost a to zejména ve večerních a nočních hodinách. Kvalita silnic se sice zlepšuje, ale jde spíše o hlavní tahy.

Kriminalita v Rumunsku nepřevyšuje míru kriminality v České republice. Co se týče nedovolené výroby a dovozu psychotropních látek a jedů, jsou rumunské zákony velmi přísné. V této souvislosti upozorňujeme zejména na mnohem tvrdší a odlišný výklad konzumace a přechovávání drog oproti zvyklostem v České republice.

### Jídlo a stolování

Rumuni jsou velmi pohostinní. Typická rumunská jídla: Teplá jídla: „mici“ (miči = zhruba varianta čevabčiči), „sarmale“ (mleté maso ve vinném nebo zelném listu), „mamaliga“ (polenta neboli kukuřičná kaše), „gratar“ (grilované maso nebo klobásy) a občas bývají ryby. Ze studených pokrmů to jsou pak zelenina a saláty, nakrájené salámy a sýry, jednohubky a ovoce. Lze se setkat i s lokálními výrobky, včetně typických alkoholických nápojů.





## 4.6 Státní svátky

Seznam svátků a volných dnů (tučné platí pro rok 2022, jde o pohyblivé volné dny, jinak všeobecné volno)

- 1 1. a 2. ledna – Nový rok
- 1 24. ledna – Den sjednocení rumunských zemí
- 1 **22. dubna – Velký pátek**
- 1 **24. a 25. dubna – Pravoslavné Velikonoce**
- 1 1. května – Den práce
- 1 1. června – Den dětí
- 1 **12. a 13. června – Svatodušní svátky**
- 1 15. srpna – Nanebevzetí Panny Marie
- 1 30. listopadu – Svatý Ondřej, patron Rumunska
- 1 1. prosince – Velké sjednocení Rumunska 2
- 1 5. a 26. prosince – Vánoce

Velmi silně se slaví všechny náboženské svátky, zejména pak Vánoce a Velikonoce se všemi pravoslavnými odlišnostmi (např. Vánoce jsou od 25.12, Velikonoce většinou v odlišném týdnu apod.).



# 5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)



## 5.1 Vstup na trh

Specifika rumunského prostředí se odráží i ve způsobech pronikání na trh. Podobně jako v jiných zemích není žádný universální recept, ale lze zobecnit určité doporučené a prověřené postupy. Od 1. 1. 2007 je Rumunsko členem Evropské unie, takže se na dovozy i vývozy, resp. na intrakomunitární obchod vztahují pravidla vnitřního trhu Evropské unie.

Rumunské celní normy jsou do souladu s unijním *acquis*.

**Celní Informace** lze najít na webových stránkách celní správy [www.customs.ro](http://www.customs.ro), oslovit přímo v angličtině. Kontakt: „Autoritatea Nationala a Vamilor“ (Generální ředitelství celnic), adresa: Str. Alexandru Ivasiuc nr. 34-40, bl. 5, sector 6, București, C.P. 060305, email: [relatiipublice@customs.ro](mailto:relatiipublice@customs.ro), [vama@customs.ro](mailto:vama@customs.ro) (útvary pro komunikaci s veřejností).

Co se týče celních **předpisů při vývozu do třetích zemí**, doporučujeme rovněž navštívit webovou stránku celní správy, kde je k dispozici v angličtině celní zákon včetně prováděcích předpisů. Ze zákona jsou celníci povinni zodpovědět všechny dotazy, včetně dotazů zahraničních subjektů.

**Certifikace** – významný krok úspěšného vstupu na rumunský trh, pro vybrané výrobky a technologie je potřeba si zjistit nejdříve podmínky certifikace výrobku u příslušné certifikační autority, sladění legislativy Rumunska a Evropské unie totiž i nadále probíhá postupně. (Samozřejmě, že této situace umí obratně využít zahraniční i domácí konkurence.) Prostor pro korupci postupně ubývá, přesto může tento moment vstup na trh zbrzdit.

Doporučujeme obrátit se na renomované právní kanceláře.



## 5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Formy působení a jejich výhody/nevýhody (s.r.o., a.s., joint ventures...) , využívání místních zástupců, podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace.

Zákony – obchodní společnosti jsou zřizovány dle zák. č. 31/90 o obchodních společnostech. Podle tohoto zákona fyzické a právnické osoby se mohou slučovat a vytvářet následující druhy obchodních společností:

- 1 veřejnou obchodní společnost – S. N. C. Societate în nume colectiv
- 1 komanditní společnost – S. C. S. Societate în comandită simplă
- 1 akciovou společnost – S. A. Societate pe Acțiuni
- 1 komanditní akciovou společnost – S.C.A. Societate în comandită pe acțiuni
- 1 společnost s ručením omezeným – S. R. L. Societate cu răspundere limitată

Podmínky pro založení firmy Obchodní rejstřík, který tyto záležitosti řeší, je k dispozici na stránkách [www.onrc.ro](http://www.onrc.ro) v rumunštině a částečně v angličtině. Podobně jako při vybírání typu společnosti doporučujeme v každém případě záležitosti ohledně zakládání firmy (a obecně všechny záležitosti právní povahy) svěřit advokátní kanceláři, jelikož pouze ta může dát závaznou a rychlou odpověď. Velvyslanectví České republiky v Bukurešti může doporučit několik prověřených kanceláří (i s českým prvkem).

- 1 Základní stránka informací je na webu ONRC, [www.onrc.ro](http://www.onrc.ro) e-mail: [onrc@onrc.ro](mailto:onrc@onrc.ro)

Služby ONRC jsou však až na poskytnutí několika základních údajů o firmách zpoplatněné.

Vhodné je mít na rumunském trhu zástupce. Mnoho firem pracuje určitý čas s rumunským obchodním a distribučním zástupcem (podle typu zboží či služby je zástupce buď celostátní nebo více regionálních) a nebo samy platí svého českého či rumunského zástupce, který působí přímo na rumunském trhu, uzavírá smlouvy a kontroluje jejich plnění, vytváří síť, funguje jako koordinátor prodeje, servisu apod. Následně pak přecházejí často do formy pobočky s většinovým českým kapitálem.

Místní zástupci v každém případě představují velmi důležitý prvek. Po rumunských zástupcích lze standardně vyžadovat jak odborné, tak jazykové schopnosti (minimálně angličtina, zpravidla pak i další jazyky jako francouzština, italština či němčina), řidičský průkaz, počítačovou gramotnost a ochotu k příslušnému nasazení. Dobrá znalost místního prostředí a schopnost proniknout jeho složitostmi a zvláštěstmi je u zástupce samozřejmostí. Platové požadavky v poslední době stoupají a odměna opravdu dobře fungujícího dealera či prodejce může výrazně překročit 1.700 EUR (průměrná hrubá mzda v ekonomice je nižší, okolo 1100 EUR).



## 5.3 Marketing a komunikace

Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Zázemí pro propagační, marketingové a reklamní působení v Rumunsku je tvořeno poměrně hustou sítí společností, kde fungují obdobné pracovní metody jako v České republice. Možnost inzerce nabízí odborné články v ekonomických periodikách prostřednictvím novinářů, kteří dlouhodobě spolupracují s Velvyslanectvím, CzechTradem či Českým centrem.

Výběr z databází

Není v možnostech velvyslanectví kontrolovat, zda všechny adresy, e-mailová spojení a kontakty jsou stále funkční a správná, nicméně pokud uvedený kontakt momentálně nefunguje, pro ověření správnosti postačí využít některý z mezinárodních vyhledavačů (www.google.com, www.yahoo.com, www.seznam.cz apod.) nebo i rumunských (www.google.ro nebo www.cauta.ro). Rumunský inzertní server: www.adzone.ro.

Zastoupení CzechTrade: www.czechtrade.ro

Propagace českých firem na rumunském trhu

- 1 je jednou z nezbytných podmínek pro prosazení se na rumunském trhu,
- 1 rumunský partner považuje otázku participace české firmy na nákladech za marketing a propagaci svěřených výrobků v prvotní fázi za samozřejmost,
- 1 česká firma si proto musí tyto očekávané výdaje zahrnout do svých ceníků,
- 1 propagační materiály je možné připravit rumunsky, postačí však i angličtina,
- 1 nadále platí možnost prezentovat se kromě reklamy a médií také formou účasti (mimo jiné na centrálním výstavišti ROMEXPO v Bukurešti [www.romexpo.ro](http://www.romexpo.ro) nebo v regionech Rumunska) na veletrzích.



## 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Problematika ochrany duševního vlastnictví je řešena v souladu s legislativou Evropské unie.

Podle vyjádření představitelů odboru ochrany značek v rámci “Oficiul de Stat pentru Inventii si Marci” (OSIM, odpovídá českému Úřadu průmyslového vlastnictví, [www.osim.ro](http://www.osim.ro)) má počínaje 1. 1. 2007 zhruba 670.000 registrovaných evropských značek v Rumunsku zaručenou ochranu, nicméně mohou nastat situace, kdy dojde ke sporu. V takovém případě nezbyvá než zvolit soudní cestu.

Tuto oblast řeší také:

A.N.P.C.P.P.S. Romania National Association for Consumer Protection and Promotion of Programmes and Strategies from Romania  
InfoCons – Centrul Național de Consiliere și Informare în domeniul Protecției Consumatorului Bd. Mărășești Nr. 127-129, Sector 4, 040253 București, România Email: [office@InfoCons.ro](mailto:office@InfoCons.ro), [office@anpcpps.ro](mailto:office@anpcpps.ro), [secretariat.general@protectia-consumatorilor.ro](mailto:secretariat.general@protectia-consumatorilor.ro) Web: [www.protectia-consumatorilor.ro](http://www.protectia-consumatorilor.ro)



## 5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky se vyhláší a řídí v souladu s příslušnými evropskými směrnici. Zadávání veřejných zakázek se děje převážně vyhlášením v tisku. Začíná se uplatňovat i způsob umístění na webových stránkách veřejných institucí (převážně ministerstev). Kromě toho fungují specializované agentury a subjekty jako Komoditní burza, Mediafax a jiné.

Rumunská státní administrativa neposkytuje zatím příliš pružné informace. Pokud je informace pro žadatele podstatná, vyplatí se být vytrvalý. Zástupci místních firem mají v tomto směru nezastupitelný význam, avšak i oni upozorňují na obtížný přístup k informacím.

Zřejmě největší databází veřejných zakázek dostupnou na internetu lze nalézt na stránce [www.licitatiiseap.ro](http://www.licitatiiseap.ro) (má i anglickou mutaci).

**Účastník (poskytovatel) musí zpravidla splnit minimálně tyto následující požadavky:**

- 1 přihlášení podniku zápisem do výběrového řízení,
- 1 zakoupení technického deníku,
- 1 prezentování nabídky v souladu s podmínkami uvedenými v technickém deníku,
- 1 splnění kvalifikačních podmínek.

**Weby s tendry (veřejnými zakázkami) na trhu:**

- 1 [www.licitatia.ro](http://www.licitatia.ro)
- 1 [www.licitatie-publica.ro](http://www.licitatie-publica.ro)

**Weby s tendry podle oboru:**

- 1 <http://autoline-eu.ro/> – prodej/nakup/tendry veškerých typů vozidel
- 1 <http://licitatiiconstructii.ro> – tendry/aukce stavebnictví
- 1 Programe de înzestrare - Direcția generală pentru armamente (dpa.ro) – dokumenty Generálního ředitelství pro vyzbrojování



## 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Rumunský právní systém patří do rodiny kontinentálního práva a je nejvíce ovlivněn francouzským pojetím. Obchodní právo prošlo po roce 1990 prakticky kompletní legislativní změnou s výjimkou některých částí Obchodního zákoníku z roku 1887, které zůstávají stále ještě v platnosti.

K právnímu prostředí obecně je třeba poznamenat, že legislativa se poměrně často mění. Proto doporučujeme při uzavírání smluv s rumunskými partnery, bez ohledu na závažnost a povahu uzavíraných právních aktů, věnovat této otázce zvýšenou pečlivost a raději záležitosti konzultovat s právníky. Dobrou znalostí prostředí, tradic, místních podmínek a zvyklostí se může předejít nečekaným překvapením.

Velvyslanectví České republiky, CzechTrade a České centrum v Bukurešti mohou rovněž doporučit prověřené advokátní kanceláře. Dle zkušeností není procento problematických zakázek či neplatičů vyšší než kdekoliv jinde v Evropě. Co se týče délky soudního řízení, je srovnatelná se situací v České republice. K dispozici je i arbitráž. Možnost řešení obchodních sporů nabízí také Hospodářská komora Rumunska ([www.ccir.ro](http://www.ccir.ro)).





## 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

### Vstup na území Rumunska – doklady

Důrazně doporučujeme sledovat aktuální dění na stránkách zastupitelského úřadu nebo MZV! Upozorňujeme, že z důvodu pandemie COVID 19 se mohou parametry vstupu a pobytu na území Rumunska měnit. Občané ČR mohou do Rumunska přicestovat s platným cestovním pasem či platným občanským průkazem. Pro rodinné příslušníky občanů ČR, resp. EU platí stejné podmínky vstupu, pouze pokud je rodinný příslušník občanem třetí země, pro níž platí vízová povinnost, musí požádat na příslušném zastupitelském úřadě Rumunska o rumunské vstupní vízum. V případě, že je rodinný příslušník držitelem platného pobytového povolení pro jiný členský stát EU, vstupní vízum nepotřebuje.

### Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

#### Režim vstupu

Rumunsko se od 1. ledna 2007 stalo členskou zemí EU, z čehož vyplývají i důležité změny pro občany ČR, kteří se v Rumunsku zdržují krátkodobě i dlouhodobě. Pokud občan EU hodlá na území Rumunska pobývat maximálně 3 měsíce, není nutné vyřizovat žádné další formality.

V případě, že se občan EU chce na území Rumunska zdržet déle než 3 měsíce, musí se do 90 dnů od vstupu přihlásit na nejbližším útvaru cizinecké policie a zároveň splnit jednu z následujících podmínek účelu pobytu: zaměstnání nebo samostatná výdělečná činnost, finanční nezávislost a zdravotní pojištění, studium, sloučení rodiny. Na základě níže předložených dokladů bude občanům EU vydáno tzv. potvrzení o registraci. Stejně tomu bude i u rodinných příslušníků občanů EU. Rodinným příslušníkům, kteří nejsou občany EU, je vydáno pouze potvrzení s platností do doby vydání pobytové karty. Lhůta k jejímu vydání činí 90 dnů.

#### Doklady potřebné pro jednotlivé účely pobytu:

##### Zaměstnání

- 1 vyplněná žádost,
- 1 platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- 1 pracovní smlouva v originálu a kopii, nebo prohlášení zaměstnavatele,
- 1 print screen „z obecného seznamu zaměstnanců“ (část, kde najdete údaje o pracovní smlouvě s razítkem a podpisem zaměstnavatele), další informace <https://inspectiamuncii.ro>,
- 1 doklad o zaplacení poplatku.

##### Samostatná výdělečná činnost

- 1 vyplněná žádost,
- 1 platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- 1 povolení k výkonu činnosti /živnostenský list/,
- 1 doklad o zaplacení poplatku.

##### Pobyt na základě dostatečných finančních prostředků

- 1 vyplněná žádost,
- 1 platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- 1 doklad o finančních prostředcích ve výši rumunského životního minima /výpis z bankovního účtu, potvrzení o přiznání důchodu apod./,
- 1 doklad o zdravotním pojištění /buď v rumunském zdravotním systému, nebo v jiném členském státu EU – karta evropského zdravotního pojištění/,
- 1 doklad o zaplacení poplatku.

##### Studium

- 1 vyplněná žádost,
- 1 platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- 1 doklad o studiu v akreditované instituci,
- 1 doklad o finančních prostředcích ve výši rumunského životního minima /výpis z bankovního účtu apod./, příp. čestné prohlášení,



- 1 doklad o zdravotním pojištění /buď v rumunském zdravotním systému, nebo v jiném členském státu EU – karta evropského zdravotního pojištění/,
- 1 doklad o zaplacení poplatku.

#### Sloučení rodiny

- 1 vyplněná žádost,
- 1 platný cestovní doklad, nebo občanský průkaz v originálu i kopii,
- 1 matriční doklad potvrzující stupeň příbuznosti /rodný list, oddací list apod./,
- 1 kopie potvrzení o registraci občana EU, s nímž žadatel žije ve společné domácnosti,
- 1 doklad o finančních prostředcích ve výši rumunského životního minima /výpis z bankovního účtu apod./, doklad o zdravotním pojištění /buď v rumunském zdravotním systému, nebo v jiném členském státu EU – karta evropského zdravotního pojištění/,
- 1 doklad o zaplacení poplatku.

V případě, že občan EU či jeho rodinní příslušníci pobývají na území Rumunska nepřetržitě nejméně 5 let /zákon stanovuje výjimky z této doby a definuje nepřetržitost/, mají právo získat trvalý pobyt. O vydání karty trvalého pobytu je potřeba požádat cizineckou policii, jež kartu na základě žádosti vydá do 30 dnů, resp. 90 dnů u rodinných příslušníků, kteří nejsou občany EU.

Místem, kde se občané EU a jejich rodinní příslušníci musí k pobytu přihlásit, resp. požádat o vydání registračního potvrzení, je tzv. INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI /cizinecká policie/. V Bukurešti instituce sídlí na adrese: str. Nicolae Iorga 23, sector 1. Mimo Bukurešť jsou sídla cizinecké policie ve všech župních městech.

Kontakty na jednotlivé úřadovny jsou např. na webu [igi.mai.gov.ro](http://igi.mai.gov.ro).

Další informace v angličtině lze najít na webových stránkách General Inspectorate For Immigration <http://igi.mai.gov.ro/en>.

Aktuální podmínky, týkající se vstupu a pobytu na území Rumunska, doporučujeme před odjezdem do zahraničí ověřit na zastupitelském úřadu Rumunska, který je k tomu plně kompetentní. Velvyslanectví se nachází v městském centru, hlavním orientačním bodem je kruhový objezd Piata Universitatii u hotelu Intercontinental. Budova úřadu stojí vedle ruského pravoslavného kostela (Biserica Rusa). Z letiště jezdí MHD, bus č. 783, který jezdí přímo z letiště do centra Bukurešti (na náměstí Universitate).

MHD v Bukurešti: Autobusy, trolejbusy a tramvaje: [www.stb.ro](http://www.stb.ro) Metro: [www.metrorex.ro](http://www.metrorex.ro) Taxi služby jsou cenově dostupnější, než je tomu v České republice. Hotelové služby jsou široce dostupné v celé zemi, [booking.com](http://booking.com)



## 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Za účelem získání bližších informací doporučujeme pro zaměstnávání občanů z České republiky v Rumunsku navštívit integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky EURES poradce při Úřadu práce České republiky (mpsv.cz).

Velvyslanectví České republiky v Bukurešti může pro konkrétní konzultace specifik doporučit renomované personální agentury a advokátní kanceláře.

**Minimální mzda** je od ledna 2022 2550 RON (516 EUR). V sektoru stavebnictví je minimální mzda nastavena na 3000 RON, a to až do konce roku 2028.

**Průměrná čistá mzda** v Rumunsku v lednu roku 2022 vzrostla na 3698 RON (748 EUR), což je o 8,9 % více ve srovnání se stejným měsícem roku 2021.

**Mezinárodní smlouva o sociálním zabezpečení** Smlouva mezi Českou republikou a Rumunskem o sociálním zabezpečení vstoupila v platnost dnem 1. března 2004. Smlouva je moderním smluvním dokumentem, který odpovídá všem standardním principům koordinace sociálního zabezpečení ve vztazích mezi státy.

**Zdravotní pojištění** Smlouva o sociálním zabezpečení zajišťuje zdravotní péči pojištěncům jednoho státu i v Rumunsku, avšak jen v nezbytném rozsahu, pokud zdravotní stav pojištěnce vyžaduje neodkladné poskytnutí zdravotní péče.

**Důchodové pojištění** Změny v souvislosti se vstupem nové Smlouvy o sociálním zabezpečení v platnost Podle dosud platné Úmluvy mezi Československou republikou a Rumunskou lidovou republikou o spolupráci v sociálních otázkách z roku 1957 důchody nepřiznávaly obě smluvní strany, ale pouze stát trvalého bydliště oprávněné osoby, a to i za dobu pojištění získanou ve druhém smluvním státě, a to bez jakékoli kompenzace. Česká strana přiznávala důchody osobám žijícím v ČR i za předchozí doby jejich zaměstnání v Rumunsku a podobně postupovala i rumunská strana v případě osob žijících v Rumunsku, které byly v minulosti pojištěny/zaměstnány v ČR/Československu.



## 5.9 Veletrhy a akce

Největší organizátor veletrhů v Rumunsku je ROMEXPO – [www.romexpo.ro](http://www.romexpo.ro) (i anglicky)

Organizaci veletrhů a akcí lze sledovat také přes Obchodní komoru Rumunska – <https://ccir.ro/despre/contact/> (i anglicky)

### Nejvýznamnější veletrhy

- 1 zemědělský a potravinářský veletrh Indagra [www.indagra.ro](http://www.indagra.ro)
- 1 stavební veletrh ConstructExpo [www.construct-ambientexpo.ro](http://www.construct-ambientexpo.ro)



# 6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)



## 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

**Velvyslanectví** se nachází v městském centru, hlavním orientačním bodem je kruhový objezd Piata Universitatii u výškového hotelu (bývalý Intercontinental). Budova úřadu stojí vedle ruského pravoslavného kostela (Biserica Rusa). Z letiště jezdí MHD, bus č. 783, který jezdí přímo z letiště do centra Bukurešti (na náměstí Universitate).

Adresa: Strada Ion Ghica 11, 030045 Bucuresti, Sector 3. Telefon: +40.21/303.92.30 E-mail: bucharest@embassy.mzv.cz Web: www.mzv.cz/bucharest

Otevírací hodiny: pondělí–pátek 8:30 – 17:00

- 1 Konzulární úsek: telefon: +40.21/303.92.32 (úřední hodiny Po, St, Čt 8:30–11:30) E-mail: consulate\_bucharest@mzv.cz
- 1 Ekonomický úsek: telefon: +40.21/303.92.43, E-mail: commerce\_bucharest@mzv.cz
- 1 Pohotovostní telefon pouze pro případy nouze českých občanů (mimo úřední hodiny, tj. pracovní dny 16:30–8:00, víkendy a svátky) +40.744/564676

### CzechTrade Rumunsko

Vedoucí zahraniční kanceláře: Mgr. Bc Kryštof Rygl

Adresa: Strada Ion Ghica 11, 030045 Bucuresti, Sector 3.

Telefon: +40 741 528 928

E-mail: krystof.rygl@czechtrade.cz

### České Centrum Bukurešť

Vedoucí: Robin Ujfaluši

Adresa: Strada Ion Ghica 11, 030045 Bucuresti, Sector 3.

Telefon: +40 21/303 92 30

E-mail: ccbucuresti@czech.cz

### Honorární generální konzulát České republiky v Temešváru

Vedoucí úřadu: Ștefan Moțec, honorární generální konzul

Adresa: Piața Plevnei, nr. 7, apt. 1, 300 195 Timișoara, Romania

Telefon: +40 356 179 038

Fax: +40 356 179 039

E-mail: Timisoara@honorary.mzv.cz / stefan.motec@avocatmotec.ro

Provozní hodiny úřadu: úterý a čtvrtek 14.00-16.00 Pohotovostní telefon pouze pro případy nouze českých občanů (mimo úřední hodiny): +40 726 121 219.



## 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Záchrana, policie, požárníci: +40 112

Infolinka: +40 1931



## 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 Prezident republiky: <https://www.presidency.ro/>
  - 1 Vláda: [www.gov.ro](http://www.gov.ro)
  - 1 Ministerstvo zahraničních věcí - Ministerul Afacerilor Externe Adresa web: <https://www.mae.ro>
  - 1 Ministerstvo vnitra - Ministerul Afacerilor Interne Adresa web: <https://www.mai.gov.ro/>
  - 1 Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova - Ministerul Agriculturii Și Dezvoltării Rurale Adresa web: <https://www.madr.ro>
  - 1 Ministerstvo národní obrany - Ministerul Apărării Naționale Adresa web: <https://www.mapn.ro>
  - 1 Ministerstvo kultury - Ministerul Culturii Adresa web: <https://www.cultura.ro/>
  - 1 Ministerstvo regionálního rozvoje, veřejných prací, a správy - Ministerul Dezvoltării, Lucrarilor Publice și Administrației Adresa web: <https://www.mdlpa.ro>
  - 1 Ministerstvo hospodářství - Ministerul Economiei, Adresa web: <https://www.economie.gov.ro>
  - 1 Ministerstvo Energetiky – Ministerul Energiei Adresa web: <https://www.energie.gov.ro>
  - 1 Ministerstvo národního školství - Ministerul Educației Adresa web: <https://www.edu.ro/>
  - 1 Ministerstvo financí - Ministerul Finanțelor Adresa web: <https://www.mfinante.gov.ro/> Ministerstvo pro investice a evropské projekty - Ministerul Investițiilor si Proiectelor Europene Adresa web: <https://www.mfe.gov.ro>
  - 1 Ministerstvo spravedlnosti - Ministerul Justiției Adresa web: <https://www.just.ro>
  - 1 Ministerstvo životního prostředí, vodního a lesního hospodářství - Ministerul Mediului, Apelor si Padurilor Adresa web: <https://www.mmediu.ro/>
  - 1 Ministerstvo práce a sociální ochrany - Ministerul Muncii si Protecției Sociale Adresa web: <https://www.mmuncii.ro>
  - 1 Ministerstvo zdravotnictví - Ministerul Sănătății Adresa web: <https://www.ms.ro/>
  - 1 Ministerstvo sportu - Ministerul Sportului Adresa web: <https://www.mts.ro/>
  - 1 Ministerstvo dopravy, infrastruktury - Ministerul Transporturilor si Infrastructurii Adresa web: <https://www.mt.gov.ro/>
  - 1 Ministerstvo výzkumu, inovace a digitalizace – Ministerul Cercetării, Inovării si Digitalizării Adresa web: <https://www.research.gov.ro>
  - 1 Ministerstvo podnikání a turistiky – Ministerul Antreprenoriatului si Turismului Adresa web: <https://www.imm.gov.ro>
  - 1 Ministerstvo rodiny, mládeže a pro rovné příležitosti – Ministerul Familiei, Tineretului si Egalitatii de sanse Adresa web: <https://www.mfamilie.gov.ro>
- 
- 1 Rumunská obchodní a průmyslová komora: [www.ccir.ro](http://www.ccir.ro)
  - 1 Privatizační agentura AAAS (AVAS) – [www.aaas.gov.ro](http://www.aaas.gov.ro)
  - 1 Agentura pro platby a intervence v zemědělství – [www.apia.org.ro/](http://www.apia.org.ro/)
  - 1 Lesní správa – [www.rosilva.ro](http://www.rosilva.ro)
  - 1 Fond bydlení – [www.anl.ro/](http://www.anl.ro/)
  - 1 Kosmická agentura – [www.rosa.ro](http://www.rosa.ro)
  - 1 Agentura pro ochranu spotřebitele – [www.anpc.ro](http://www.anpc.ro)
  - 1 Národní institut meteorologie – [www.meteoromania.ro/](http://www.meteoromania.ro/)
  - 1 Národní institut hydrologie a hospodaření s vodou – [www.inhga.ro](http://www.inhga.ro)
  - 1 Věžeňská správa – <https://anp.gov.ro>
  - 1 Evropský rumunský institut – [www.ier.gov.ro](http://www.ier.gov.ro)
  - 1 Národní institut výzkumu a rozvoje v informatice – [www.ici.ro](http://www.ici.ro)
  - 1 Úřad pro hospodářskou soutěž – [www.consiliulconcurentei.ro/ro/despre-noi.html](http://www.consiliulconcurentei.ro/ro/despre-noi.html) Patentový úřad – [www.osim.ro](http://www.osim.ro)
  - 1 Komise pro jadernou bezpečnost (Nukleární dohled) – [www.cncan.ro](http://www.cncan.ro)
  - 1 Celní správa: [www.customs.ro](http://www.customs.ro) Doing Business – katalog rumunských firem (i anglicky) -<https://doingbusiness.ro>
- 
- 1 Katalog rumunských firem: [www.totalfirme.ro](http://www.totalfirme.ro)
  - 1 Národní obchodní rejstřík (i anglický) – <https://www.onrc.ro>
  - 1 Ekonomické informace: Asociace dovozců a vývozců Rumunska (i anglicky) – [www.aneir.ro](http://www.aneir.ro)
  - 1 Investiční možnosti v Rumunsku (anglicky) – [www.investromania.gov.ro](http://www.investromania.gov.ro), [www.profitromania.ro](http://www.profitromania.ro)
  - 1 Finanční a burzovní: Stock Exchange (i anglicky) – [www.bvb.ro](http://www.bvb.ro) Finanční investice (i anglicky) – [www.investment.clubromania.ro](http://www.investment.clubromania.ro)
  - 1 Centrální banka - Banca Nationala Romana (BNR) – [www.bnr.ro](http://www.bnr.ro)
  - 1 Daňová správa - Agentia Nationala de Administratie Fiscala (ANAF) – [www.anaf.ro](http://www.anaf.ro)
  - 1 Největší organizátor veletrhů ROMEXPO – [www.romexpo.ro](http://www.romexpo.ro)